

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧІЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Олена ГРИБАНОВА

01 вересня 2026 року

**ТУРИСТИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО ТА МІСТОЗНАВСТВО
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**підготовки фахових молодших бакалаврів
галузі знань: *І Транспорт та послуги*
спеціальності: *ІЗ Туризм та рекреація*
освітньо-професійної програми: *туристичне обслуговування***

Укладач: Вікторія ВОДОП'ЯН

Обговорено та ухвалено
на засіданні циклової комісії туризму та
фізичного виховання
Протокол № 1 від «27» серпня 2026
Голова ЦК туризму та фізичного виховання

Ольга ЛІТВІНОВА-ГОЛОВАНЬ

Ухвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «28» серпня 2026
Заступник директора з НМР

Альона ХОДАКОВСЬКА

2026 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань Транспорт та послуги (шифр і назва)	Нормативна	
Розділів – 2	Спеціальність ІЗ Туризм та рекреація (шифр і назва)	Рік підготовки: 3	
Загальна кількість годин - 90		5 -й сем	
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття освіти: – 2 год	Освітньо-професійна програма туристичне обслуговування (якщо програм декілька, вписати назви усіх програм)	14 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	год.
		Лабораторні	
	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	год.
Вид контролю:			
залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання освітнього компоненту «Туристичне краєзнавство та містознавство» є формування креативного підходу до розробки та просування туристичних продуктів, заснованих на історико-культурній, природній та соціально-економічній специфіці рідного краю й міста. Крім того, курс спрямований на виховання патріотизму, екологічної свідомості та активної громадянської позиції.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- Ознайомлення студентів з історико-культурною спадщиною рідного краю та міста шляхом вивчення архітектурних пам'яток, музеїв, традицій, легенд, видатних постатей.
- Формування навичок аналізу природного та соціально-економічного потенціалу території через оцінку туристичної привабливості місцевих ландшафтів, екологічного стану, інфраструктури.
- Розвиток креативного мислення у створенні туристичних продуктів шляхом генерування ідей для екскурсій, маршрутів, фестивалів, інтерактивних програм.
- Навчання методам просування туристичних продуктів засобами брендингу територій та використання цифрових платформ.
- Формування патріотичних цінностей та екологічної відповідальності шляхом розробки волонтерських ініціатив, екологічних акцій, культурних проєктів.
- Сприяння розвитку активної громадянської позиції через обговорення проблем громади, місцевих ініціатив та створення проєктів соціального впливу.

У разі успішного завершення курсу здобувач освіти набуває **програмні компетентності (з ОПП 2026):**

Компетентності визначені стандартом фахової передвищої освіти:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

СК 3. Здатність ідентифікувати туристично-рекреаційний ресурсний потенціал країн, регіонів щодо стану і перспектив розвитку туризму.

СК 5. Здатність створювати туристичний продукт, надавати туристично-рекреаційну послугу (перевезення, тимчасове розміщення, харчування; екскурсійне, рекреаційне, курортне, спортивне, розважальне та інше обслуговування).

Програмні результати навчання, які досягаються за допомогою вивчення дисципліни (з ОПП 2026):

РН 5. Пояснювати суспільні пріоритети щодо охорони туристично-рекреаційних ресурсів України та збереження довкілля під час виконання професійних обов'язків.

РН 6. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал країн, регіонів щодо стану і перспектив розвитку туризму і рекреації.

РН 13. Здійснювати пошук, оброблення й аналізування інформації з різних джерел у професійній діяльності.

РН 20. Формувати та реалізовувати проекти з розвитку туристичної пропозиції на основі ресурсів територіальних громад, спрямовані на соціально-економічне відновлення та інтеграцію територій України у воєнний та повоєнний період.

Міждисциплінарні зв'язки

ОК16 «Туристичне краєзнавство та містознавство» забезпечує формування знань про туристично-рекреаційний потенціал територій і є підґрунтям для вивчення ОК15 «Туристичні ресурси України», ОК21 «Організація екскурсійного обслуговування» та ОК26 «Навчальна практика з організації екскурсій». Отримані результати навчання використовуються під час розроблення туристичних маршрутів та екскурсійних програм.

3. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ІСТОРИЧНИЙ, ПРИРОДНИЙ ТА КУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЗАПОРІЗЬКОГО КРАЮ В СИСТЕМІ ЦІННОСТЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ СПАДЩИНИ

Тема 1. Вступ до курсу. Місто і край: інтеграція локальної ідентичності в туристичну галузь громади.

Сутність туристичного краєзнавства. Поняття «краєзнавство» та його туристичне спрямування. Види краєзнавства: історичне, географічне, етнографічне, екологічне. Краєзнавство як інструмент популяризації регіону. Містознавство як наука про урбаністичну ідентичність. Поняття «містознавство» та його зв'язок із туризмом. Терміни що діють у сфері охорони пам'яток та об'єктів культурної спадщини. Місто як культурний, історичний та соціальний простір. Урбаністичні образи в туристичному брендингу. Локальна ідентичність громади. Роль історії, традицій, символів і пам'яток у формуванні ідентичності. Взаємозв'язок між ідентичністю та туристичною привабливістю. Роль краєзнавства і містознавства у підготовці фахівців з туризму. Формування професійної компетентності через знання про край. Практичне застосування локальних знань у туристичній діяльності. Успішні кейси локального туризму. Методи краєзнавчих досліджень. Польові дослідження: експедиції,

інтерв'ювання, фотофіксація. Архівні джерела: робота з документами, картами, хроніками. Статистичні та соціологічні методи: опитування, аналіз даних. Цифрові інструменти: GIS, віртуальні тури, інтерактивні карти.

Тема 2. Запорізький регіон як об'єкт дослідження краєзнавця.

Символіка регіону. Герб та прапор. Територія регіону. Географічне розташування. Територіально-адміністративний поділ області. Реформа децентралізації. Національний склад населення, його чисельність та густота. Стан регіону в умовах війни. Тимчасово окуповані території. Роль територіальних громад в збереженні та розвитку територій. Наслідки ворожої окупації для регіону.

Тема 3. Ключові етапи розвитку Запорізького регіону

Стародавня історія Північного Причорномор'я. Територія археологічних пам'яток киммерійців, скіфів й сарматів, готів і гунів, аварів, хазар, половців, печенігів, слов'ян. Роль військово-політичного об'єднання «Низове Військо Запорозьке» в заселенні Українського Приазов'я. Трансформаційні процеси територіально-адміністративного устрою Запорізького краю: курені, паланки, намісництва, губернії, повіти, округи. План роздачі земель у Новоросійській губернії як поміщицька колонізація Запорізького краю. Німецька та менонітська колонізація Запорізького краю. Будівництво залізниці у розвитку промисловості Запорізького краю. Радянська влада та індустріалізація регіону. Заснування області. Часи фашистської окупації та повоєнне відродження. Вторгнення та окупація рф.

Тема 4. Виклики війни локального туристичного бізнесу

Природні багатства Запоріжжя: скарби, що потребують захисту та повернення: Національний заповідник „Хортиця” (м. Запоріжжя), Національний історико-археологічний заповідник „Кам'яна Могила” (Мелітопольський район), Історико-архітектурний музей-заповідник „Садиба Попова” (Василівський район), Природний Заповідник “Кам'яні Могили” (Розівський район), історико-культурний комплекс «Запорозька Січ». Перелік об'єктів культурної спадщини архітектури та містобудування Запорізькій області. Річки, лимани штучні водойми краю. Степові фітоценози та корисні копалини. Клімат, лікувальні грязі та ґрунти. Рослинний та тваринний світ. Природно-заповідний фонд. Підприємства промислового туризму. Транспортна система регіону: на паузі порти та аеропорти, нові напрями залізниць та автомагістралей. Сільське господарство як основа сільського зеленого туризму регіону. Освіта та культура регіону як основа освітнього та культурного туризму. Фестивалі та виставки в популяризації туризму регіону. Обласні державні установи та громадські організації що реалізують політику у сфері туризму.

РОЗДІЛ 2. ЗАПОРІЖЖЯ: ФОРПОСТ, ПОВІТ, МІСТО НЕЗЛАМНОСТІ

Тема 5. Історія забудови старого Олександрівська

Поштова, Запорізька та Фортечна вулиці Олександрівської фортеці. Олександрівський посад як повітовий центр. Символіка герба Старого

Олександрівська. Роль будівництва залізничної колії у розвитку Олександрівська. Купецтво в старому Олександрівську: історія та імена, що змінили місто. Олександрівськ одним з головних центрів виробництва сільськогосподарської техніки на Півдні України. Менонітські колонії. Торгівля та Покровський ярмарок. Готелі заїжджі двори та трактири. Банки та дохідні будинки. Міська управа та влада: водо, електропостачання, пасажирські перевезення, медична допомога та освітні заклади як чинник зростання населення Олександрівська. Театральні вистави, сінематограф, заходи Товариства тверезості в міському саду – культурне життя містян. Курорт Олександрівська – Олександробад. Радянська влада та утиски підприємців. Місто купців стає містом Запоріжжям. ДніпроГЕС як початок будівництва великого індустріального міста. Запоріжжя у Другій світовій війні. Післявоєнна відбудова міста. Державний реєстр нерухомих пам'яток України. Три історичні ареали міста.

Тема 6. Еклектика та модерн - стильові особливості «обличчя» старого Олександрівська

Еклектика та модерн як архітектурний стиль Запорізького даунтауну. Програму збереження пам'яток культурної спадщини м. Запоріжжя. Пам'ятки культурної спадщини що стоять на обліку культурної спадщини архітектури та містобудування м. Запоріжжя. Прибуткові будинки та купецькі садиби, гімназії та реальні училища, міська управа та перша електростанція. Архітектурні особливості еклектики. Стильові особливості архітектури модерну. Стильові особливості дохідних будинків Олександрівська. Архітектурна спадщина менонітів. Югендстиль та романтизм. Модерністські пам'ятки архітектури.

Тема 7. Соцреалізм та сталінське бароко

Нове Запоріжжя або Місто-сад. Соцмістом як найбільша територія Конструктивізму. Архітектурні експерименти міста: будинки-комуни, фабрики-кухні, коридорні переходи між будівлями. Амбулаторне містечко – справжній шедевр конструктивізму

Помпезний, представницький ампір. Парадні споруди Запоріжжя. Сталінський ампір в Україні: У Запоріжжі – Соборний проспект, проспект Металургів, бульвар Шевченка, проспект Маяковського. Круглий будинок Лаврова та будинки Пропілеї. Башти Запоріжжя як взірць сталінського ампіру. "Пізанська" башта Запоріжжя. Театр ім. Магара та філармонія.

Тема 8. Видатні постаті Олександрівська та Запоріжжя

120-літній дуб Якова Новицького. Історія кохання Леоніда Утьосова. Олександр Цфасман – один з родоначальників радянського джазу. Оперна співачка-сопрано Марія Сокіл-Рудницька з Оріхова. Листівка: Поштова листівка до Гадяча (Полтавська область) Лесі Українки. Історія імен сучасних вулиць і площ Запоріжжя.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	с/п	лаб.	сам.роб. інд.завд.
1	2	3	4	5	6
<i>Розділ 1. Історичний, природний та культурний потенціал Запорізького краю в системі цінностей української спадщини</i>					
Тема 1. Вступ до курсу. Місто і край: інтеграція локальної ідентичності в туристичну галузь громади	9	2	2		5
Тема 2. Запорізький регіон як об'єкт дослідження краєзнавця	9	2	2		5
Тема 3. Ключові етапи розвитку Запорізького регіону	9	2	2		5
Тема 4. Виклики війни локального туристичного бізнесу	7		2		5
Разом за розділом 1	34	6	8		20
<i>Розділ 2. Запоріжжя: форпост, повіт, місто незламності</i>					
Тема 5. Історія забудови старого Олександрівська	9	2	2		5
Тема 6. Еклектика та модерн - стильові особливості «обличчя» старого Олександрівська	9	2	2		5
Тема 7. Соцреалізм та сталінське бароко	9	2	2		5
Тема 8. Видатні постаті Олександрівська та Запоріжжя	9	2	2		5
Разом за розділом 2	36	8	8		20
Індивідуальне завдання	20				20
<i>Усього годин</i>	90	14	16		60

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до курсу. Місто і край: інтеграція локальної ідентичності в туристичну галузь громади	2
2	Запорізький регіон як об'єкт дослідження краєзнавця	2
3	Ключові етапи розвитку Запорізького регіону	2
5	Історія забудови старого Олександрівська	2
6	Еклектика та модерн - стильові особливості «обличчя» старого Олександрівська	2
7	Соцреалізм та сталінське бароко	2
8	Видатні постаті Олександрівська та Запоріжжя	2
Разом		14

6. Теми семінарських занять (практичних/лабораторних)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методи краєзнавчих досліджень.	2
2	Національна мозаїка регіону	2
3	Трансформаційні процеси територіально-адміністративного устрою Запорізького краю: курені, паланки, намісництва, губернії, повіти, округи.	2
4	Виклики війни локального туристичного бізнесу	2
5	Фортеця. Повіт. Місто.	2
6	Олександрівськ як культурна спадщини архітектури та містобудування м. Запоріжжя	2
7	Архітектурні експерименти міста: шедеври конструктивізму та сталінський ампір	2
8	Історія імен сучасних вулиць і площ Запоріжжя.	2
Разом		16

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Створити глосарій краєзнавчих термінів. Опис методів краєзнавчих досліджень та використати один із методів для створення GIS-карти або віртуального туру	5
2	Розробити етнічну карту регіону	5
3	Хронологічна таблиця розвитку Запорізького регіону	5
4	Карта історичних пам'яток окупованих територій	5
5	Хронологічна таблиця розвитку міста Запоріжжя	5
6	Презентація про Старий Олександрівськ	5
7	Презентація «Невідоме мені Запоріжжя»	5
8	Есе на тему «Особистості що творять історію мого міста»	5
9	Розробка локального туристичного продукту	20
Разом		60

Індивідуальне завдання

Примітка ІДЗ повинно передбачати виконання творчих завдань або проходження курсів, тренінгів за темами курсу на різних освітніх платформах (напр. Prometeus, Edera, Всеосвіта, На урок)
Індивідуальне завдання: "Розробка локального туристичного продукту"

Розробити унікальний туристичний продукт (маршрут, екскурсію, подію) для обраної локації Запорізького краю або міста Запоріжжя.

1. Дослідження та вибір локації.

Що полягає у виборі об'єкту, події, історичної постаті або мікрорайоні Запоріжжя чи району Запорізької області, який, на вашу думку, має туристичний потенціал.

Проведення міні-дослідження: пошуку легенд, цікавих фактів, пов'язаних з об'єктом. Зібрати аргументи про свій вибір, пояснивши, чим саме ця локація може зацікавити туристів.

2. Розробка концепції туристичного продукту

Дати назву продукту (наприклад, "Нічне Запоріжжя: таємниці старого Олександрівська", "Стежками скіфів: подорож до Кам'яної Могили").

Визначити цільову аудиторію (сім'ї з дітьми, молодь, іноземні туристи, корпоративні групи).

Розробити детальну програму:

Тривалість (години/дні).

Маршрут (з описом зупинок).

Опис ключових точок (що турист побачить і дізнається).

Послуги, які входять у вартість (транспорт, харчування, сувеніри).

Описати унікальність та конкурентні переваги вашого продукту.

3. Презентуйте продукт

Створіть презентацію (PowerPoint, Google Slides).

Включіть у презентацію:

Обґрунтування вибору локації.

Концепція продукту.

Детальний опис маршруту.

Візуальні матеріали (фото, мапи, відео).

Розрахунок приблизної вартості продукту.

Критерії оцінювання: "Розробка локального туристичного продукту"

Критерії	Бали	Опис
Оригінальність та креативність ідеї	4	Ідея продукту є унікальною, інноваційною та має високий потенціал для приваблення туристів.
	3	Ідея цікава та має потенціал, але містить елементи, які вже існують на ринку.
	2	Ідея є стандартною, не має унікальних елементів.
	1	Ідея є повторенням існуючих продуктів без будь-яких нововведень.
	0	Завдання не виконано.
Глибина дослідження	4	Демонструється глибоке розуміння теми, використано понад 5 достовірних джерел. Наведено маловідомі факти.
	3	Використано 3-4 джерела, основні факти відомі, але інформація достатня для розробки.
	2	Інформація обмежена 1-2 джерелами, можливі неточності.
	1	Інформація поверхова, містить фактичні помилки.
	0	Завдання не виконано.
Деталізація та логічність	4	Продукт описано детально, маршрут чіткий та логічний. Усі елементи програми продумані.
	3	Опис достатньо детальний, але деякі елементи потребують уточнення.
	2	Опис є загальним, відсутня чітка структура та послідовність.
	1	Опис неповний та нелогічний.
	0	Завдання не виконано.
Якість презентації	4	Презентація візуально приваблива, структурована. Студент вільно володіє матеріалом, говорить впевнено.
	3	Презентація інформативна, але має недоліки у візуальному оформленні чи структурі.
	2	Презентація неякісна, містить помилки.
	1	Презентація відсутня, або її якість не відповідає мінімальним вимогам.
	0	Завдання не виконано.
Загальна оцінка	0-20	<i>Оцінювання підсумкового результату, що враховує всі зазначені вище критерії, та демонструє загальне враження від проєкту.</i>

НЕФОРМАЛЬНА /ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА

В межах однієї теми, розділу курсу або модуля. Передбачити рекомендації щодо ресурсів (пропонуються он-лайн курси, семінари, тренінги для самостійного навчання на платформах Prometheus, Edx, EdEra, Coursera, FutureLearn.).

Курс «Урбаністика: сучасне місто» на платформі Прометеус за посиланням: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/urban-studies-modern/>

Як туристичні ініціативи змінюють громади. Базові знання про туристичну індустрію та її вплив на економіку регіону на платформі Дія за посиланням: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/how-tourism-initiatives-change-communities>

8. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль знань		Самостійна робота / інд. завд.	Залік	Сума
Атестація № 1 (30 балів)	Атестація № 2 (30 балів)			
Розділ 1	Розділ 2			
Тести – 3 балів = 12 Практичні до 4 балів = 16 Участь в обговоренні – 0,5 бали = 2	Тести – 3 балів = 12 Практичні до 4 балів = 16 Участь в обговоренні – 0,5 бали = 2	20	20	100

9. Рекомендована література

Основна:

1. Доценко А. І. Д 55 Туристичне краєзнавство : навч. посібн. / А. І. Доценко. — К.: Університет «Україна», 2022. — 128 с.
2. Фролов М.О. ЗАПОРІЖЖЯ [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Т. 3: Е-Й / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. - К.: В-во "Наукова думка", 2005. - 672 с.:
3. Яворницький, Дмитро Іванович. Запорожжя в залишках старовини і переказах народу : [у 2 ч.] / Д. І. Яворницький. - Вид. 3-тє, випр. і допов. - Дніпропетровськ : АРТ-ПРЕС, 2005. Ч. 2 / видавництво АРТ-ПРЕС (Дніпро). — 2005. — 401 с., [42] арк. іл.
4. Альбом-каталог "Крихка спадщина. Архітектурний модернізм Українського Півдня та Сходу: кінець 1950–1980-х років. Світогляд, 2024, № 5 (109)
5. Угоднікова О. І. Розвиток туризму в територіальних об'єднаннях : конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання зі спеціальності 073 – Менеджмент / О. І. Угоднікова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. – 50 с.

Додаткова:

1. Богадьорова Л. М., Мельниченко С. Г. Географія туризму (краєзнавство та країнознавство) : навч. метод. посіб. Херсон ; Кропивницький : Вишемирський В. С., 2025. 246 с. URL: <https://surl.li/gtcrxs>
2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 112 с.
3. Браславська О. В., Рожі І. Г. Краєзнавство і туризм : навч. посіб. Умань : Візаві, 2023. 298 с. URL: <https://surl.li/smiozr>
4. Власов О. Хортиця у просторі та часі. Новий путівник. Запоріжжя, 2024. 300 с.
5. Вовк О. І., Куделко С. М. Краєзнавча навчально-виробнича практика : навч.-метод. посіб. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2021. 108 с.
6. Єременко М. М., Яковенко-Єременко І. П. Пам'ятки історії та культури Чернігівського району Запорізької області. Запоріжжя : Просвіта, 2021. 222 с.
7. Заповідник "Кам'яні Могили" - природна та духовна святиня України = Nature Reserve "Kamyani Mohyly"-natural and spiritual sanctity of Ukraine : науково-інформаційний довідник / автор-упоряд.: В.О. Сіренко. Краматорськ ; Запоріжжя : Дике Поле, 2017. 216 с.
8. Запоріжжя: з минулого в майбутнє = Zaporizhzhia: From Past to Future. / Н. Є. Зікрач, О. С. Малахова, С. В. Тараненко [та ін.]. Донецьк : ЛЮКС-ПРІНТ, 2012. 132 с.
9. Історія Запорозької Січі / В. Смолій, В. Щербак, А. Гурбик [та ін.] ; відп. ред. В. Смолій. 2-ге вид. Київ : Арій, 2023. 240 с.
10. Князьков Ю. П. Вулиці міста Запоріжжя : короткий довід. Запоріжжя :

АА Тандем, 2015. 248 с.

11. Кобалія Д. Р. Стежками Новицького. Історичний путівник по Хортиці. Запоріжжя : Дике Поле, 2018. 180 с.

12. Краєзнавство, країнознавство та географія туризму : опорний конспект лекцій. Харків : НУЦЗУ, 2019. 318 с. URL: <https://surl.li/svnqnu>

13. Краєзнавчі нариси Запорізького краю : матеріали (тези доп.) Обл. краєзнав. конф. учнів. молоді, присвяч. 80-річ. утворення Запорізької обл. (Запоріжжя, 22 листоп. 2019 р.). Ч. 2 : Гуманітарне краєзнавство. Запоріжжя : Зап. обл. центр туризму і краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді, 2019. 80 с. URL: <https://surl.li/ykdclld>

14. Політика і пам'ять. Дніпро-Запоріжжя-Одеса-Харків. Від 1990-х до сьогодні / О. Гайдай, М. Кавун, Е. Петровський [та ін.] ; упоряд.: О. Гайдай, І. Склокіна ; наук. ред. Г. Касьянов. Львів : Шумилович, 2018. 240 с.

15. Регіональний туризм: сучасні виклики та перспективи розвитку : кол. монографія. Київ : ВНЗ "Університет економіки та права "КРОК", 2022. 374 с. URL: <https://surl.li/lhpkoх>

16. Ровенчак І. І., Мамчур О. І. Географічне країнознавство : навч. посіб. Вид. 2-ге, випр. і допов. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. 112 с. URL: <https://surl.li/eoeiev>

17. Сокульський А. Л., Сокульський Є. А. Заповіти Хортиці : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 474 с.

18. Торяник В. М., Сардак С. Е. Туризмологія : підручник / за заг. ред. В. О. Негодченка. Дніпро : ДГУ, 2022. 306 с. URL: <https://surl.li/exetzt>

19. Туристичні маршрути Запоріжжя : до чемпіонату Європи з футболу 2012 р.: довідник / авт.-упоряд.: І. М. Дашевська, М. М. Мордовської. 2-ге вид., допов. Запоріжжя : АА Тандем, 2012. 48 с.

20. Туристичні Перлини Запорізького Краю = Tourist Pearls of Zaporizhzhya Region/ ред. Oktay Uludag. Запоріжжя, 2021. 124 с. URL: <https://surl.li/jgtidh>

21. Туристське краєзнавство з основами безпеки в туризмі : хрестоматія / уклад. І. І. Винниченко. Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2022. 1113 с. URL: <https://surl.li/bvzlmm>

Інформаційні ресурси

Посилання на курс в системі електронного забезпечення навчання Moodle <https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=313>

1. Державний архів Запорізької області: офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://surl.li/dlnsqg>

2. Державний реєстр нерухомих пам'яток України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://surl.li/kmwnlj>

3. Zprz.city : історія [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zprz.city/news/istoriya>

4. Електронна бібліотека "україніка"[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>

Доповнення та зміни до робочої програми навчальної дисципліни

[illegible]